

KORRESPONDENT

HANDLOWY, PRZEMYSŁOWY

I

Korespondent Handlowy, Przemysłowy i Rolniczy, wychodzi

ROLNICZY

(dwa razy na tydzień przy Gazecie Warszawskiej.)

Edycja 3 Wrzesnia.

Nr. 18

Rok 1847

O PRZYSZŁEJ SIEBIE.

Starzy gospodarze powszechnie u nas zaczynają siew oziminy na Sty Bartłomiej. Przynajmniej dla zwyczaju wielu w ten dzień zaczyna siał żyto. I nie bez przyczyny: opierając się bowiem na doświadczeniu podawanem od pokolenia do pokolenia, przekonano się gruntownie, że siew oziminy wcześniejszy, a zaś jarzyny późniejszy, najlepiej udają się w klimacie ku północy zbliżonym.

Stąd to pochodziten stały i niezmienny w naszym kraju układ rozporządzania biegu działań rolniczych, stąd wynika zasada rozpoczynania siewy ozimej, w dniu 24 Sierpnia bez względu na nieukończone jeszcze żniwo na polu. Lecz iak nigdzie niemasz reguły bez wyjątku tak i w zasiewie zbóż trudno jest trzymać się perypetycznej kolej, bez narażenia się częstokroć na straty niepowetowane.

Przezorni gospodarze nie ufając zwoleńczej wróżbie staroświeckiego kalendarza, ale powodując się zdrowym rozsądkiem dostrzegli, że stan meteorologiczny atmosfery, skutkiem wiecznego ruchu w przyrodzeniu coraz zmienny i niestateczny, wiele wpływa na pory roku obchodzące przyszły los rolnika. Przy ciągłym badaniu i porównywaniu tych wypadków, przekonali się oni dostatecznie że nie w każdym roku o jednej i zawsze tej samej porze dokonana siewba, równo ich pracę darzy pożądanym plonem; z czego wynika nieodzowna potrzeba pilnego uważania stanu nieba, i do tego zastosowania się z powierzeniem ziemi nasienia.

Względ na suche i wilgotne powietrze, ma tu pierwsze miejsce przed innemi. Gorące lato a za nim spodziewana sucha jesień niesprzyjają wczesnym zasiewom oziminy, dla czego z rannym obsiewem pól przed zimą spieszyć się nie trzeba. Przeciwnie kiedy dżdżysta jesień przepowiada wczesną zimę, natenczas z siewbą opóźniać się nie należy.

Podobny względ zachowuje się przy różnicy gruntów, z pomiędzy których chude piaskowe wcześniejsz a tłuste gliniaste później obsiane być muszą. Z tych zaś wzgórzyste pierwój przed niskimi, zapolne przed łąkami, odłogiem leżące przed dobrze uprawionymi i t. p. zasiewać należy.

Prości robotnicy, opierając się na podaniu przed-

ków dociekli, że żyto lubi być zasiewanem podczas północnego wiatru, na roli dwa tygodnie odleżalejsz, na którą rzucone ziarno padając brzęczy, a za broną ziemia nie wlecze się, co zdarza się w czasie wilgotnym, i taki siew mokry pospolicie chybia. Pszenica o 2 tygodnie później, lub nieco wcześniejsz zasiania, około pory pomiędzy świętym najświętszy Panny polskiej i ruskiej, udaje się przeciwnie na roli świeższej lecz za pogody oranej, która dobrze jest jeśli po rzuceniu w nią ziarna dzień jeden przeschnie, a nazajutrz dopiero zabronuje się. Średni czas siewy ozimej uważany jest od starych gospodarzy najlepszy, kiedy jesienią pajęczyna latwie zaczyna, odkąd tak zwane babie lato swój początek bierze. Wszakże jeszcze tu różnicę stanowi położenie jeograficzne. Inne zachodzą stosunki co do działań rolniczych w guberni augustowskiej, bliższej ku północy, a inne w mazowieckiej, sandomierskiej, krakowskiej co raz dalej ku południowi sięgającej.

Rok terazniejszy odznaczający się niestateczną pogodą, daje rolnikowi wiele do myślenia jak ma postąpić z zasiewem na przyszły. Wróżby i przepowiednie z wpływu planet na ziemię, często okazały się zawodniesz; potrzeba tu pewniejszej wskazówki przyrodzenia, że zjawisk powszechnych, bliżej sięgających naszego globu.

Początek i środek upływającego lata ciągle dżdżysty, koniec jego zamyka się dokuczającym upałem, co zapowiada suchą jesień, a za nią i późną zimę. Stan obecny powietrza prawie bez ruchu dał się już uczuć roślinności, jakoż widziemy liście na drzewach od żaru słonecznego nie tylko już przedwcześnie pożółkłe, ale nawet zupełnie poschłe. Ten początek szkodliwy zapowiadać zdaje się, że gorącość dłużej potrwa niż zwykle w innych latach, skutkiem której ziemia nadto ogrzana nie będzie przyjazną wczesnym zasiewom ozimym. Zbytek ciepła przyspiesza kiełkowanie i bujny wstchód zasiewów, takie zaś gdy natrafiają na jesień suchą, od robactwa zniszczone być mogą. Czasem ziarno długo leżąc w roli suchej jak w popiele, utraciwszy żywotną siłę zarodka zupełnie niewschodzi i rola drugi raz za późno ze szkodą przyszłego plonu posiewani być musi.

Przedstawiając te proste uwagi pod sąd nieuprzedzonych rolników, zwracamy ich łacuność na obecną

porę siewu, którego przyszła pomyślność obchodzi kraj cały. Byłoby wielce pożądanem, gdyby światli i doświadczeni gospodarze, powodowani miłością dobra ogólnego, w tak ważnym przedmiocie swoje postrzeżenia do wiadomości publicznej podawać zechcieli, w celu udzielania zbawiennych przestrogi młodym rolnikom, lub nieobeznanym z tajemnicami przyrody. My tylko rzucamy kwestję do wywołania pożytecznych rozpraw nad nauką rolnictwa, usiłujemy wydobyć i ochronić od zatracenia jedno ziarno z tego ogromu bogactwa, którego niewyczerpane skarby w cihości tworzą się i mało dostrzegane kryją się w łonie szczodrej natury.

Az. podlasiianin.

MOST KROKWIOWY.

Nie będąc w stanie wywiązania się praktycznego z najważniejszej, bo cały ród ludzki pod względem przemysłu żywo obchodzącej od pół roku już zapowiadanej myśli; przedstawiam przynajmniej to w rzeczywistości, co publiczność w rysunku na wystawie oglądała, a do wykonania czego bardzo małego potrzebowałem kosztu. Chcę tu mówić o modelu mostu krokwiowego, darowanym szkółce dobroczynności gdzie go każdy interesowany widzieć może. Model ten będąc dwudziestą czwartą częścią całości reprezentowanej, wystawia most 100 łokci, pomiędzy filarami bez żadnego pala, otworu mający i w szczycie środkowym tylko czterech stop wysokości dosięgający. Podług tego systemu dodawszy okucie którego mam Idee, można prześcignąć śmiało i bezpiecznie 200 łokci przestrzeni bez żadnej podpory, a zatem wypadłoby na Wiśle murować tylko 3 filary na którychby spoczywały 4 arkady. Koszt budowy byłby najmniejszy i moc mostu największa. Właśnie też w budowie mostów powinniśmy przy największym względzie na moc i trwałość mieć uwagę na taniość, ażeby bogaci nie więcej płacili jak zwykle, a ubodzy darmo mogli chodzić, bo oni nie mają schronienia stałego, najwięcej potrzebują ruchu dla utrzymania biednego życia.

System tego mostu wchodzi w obręb elektromagnetycznego systematu Świata fizycznego, którego rys objawiłem, i dla tego nie jest od mojej ogólnej materji weale odrębny, ani też w użyteczności posłedni, i owszem na polu tego najogólniejszego myślenia Idee jego zdobyłem. W systemie bowiem elektromagnetycznym znajdują zawsze dwie siły równe, przeciw sobie bez ustanku walczące, ciągle się napinające i zobojętniające, i skutkiem tego ustawicznego zawsze równego i symetrycznego działania, utrzymuje się przez wieki status quo w naturze, gdzie przy ciągłym i niezmiennym ruchu, nie jako wieczny spoczynek mniej baczemu oku się wydaje. W systemie także mostu statycznego, dwie krokwie równe przeciw sobie walczące, niszczą swój skutek nawzajem i dając na wypadek spoczynek, tworzą podstawę nieruchomą i bezpieczną wszelkiemu ciężarowi na nich położonemu. Most ten jest we wszystkich swoich częściach symetryczny, ze dwóch połów zupełnie przeciwnych, równych i odpowiednich ułożony, i najprościej w swoim układzie wyglądający. Zasada mechaniki w nim jasna, prosta i dla każdego zrozumiała. Polega bowiem na tem z powszedniego doświadczenia wyprowa-

dzonym axyomacie: jeżeli na szczyt dwóch sił, pod krokwią zwartych będzie parła siła trzecia, wtenczas byleby te siły zapórę dostateczną w swoich końcach miały, nigdy przepartemi nie będą. » Najlepszy nam obraz tego daje promienie koła na 3 części równe podzielonego. Mosty na tej prostej zasadzie polegające, z której nie wiem dla czego dotąd korzystać nie umiano, i w Statyce najważniejszego zastosowania nieuczyniono, są to mosty północne, prostej a mocnej budowy, gdzie ogromne masy lodu podczas wiosny się walące wszelkie zapory zrywają i gdzie żegluga na rzekach powinna być najotwartszą. Są one różnej struktury od owych zbyt wyszukanych łańcuchowych u wybijających łuków uwieszonych amerykańskich, lub też jakichś tam krzyżowych, o których tak często i z tak nawiąskiem przekonaniem powtarzają jak o edukacji Emila. Mosty łukowe takie w których łuku posiedzenie można, ale się wieszac u niego potrzeba, a które teraz z powszechnem narzekaniem we Francji walą się, są niezmiernie trudne do zbudowania i kosztowne. Nie przy budowie ich zbyt kunsztownej i drogiej nasz rodak nie zarobi, ale trzeba cudzoziemców przechwalonych szukać, kiedy mosty krokwiowe nasi prości wiesniacy pod umiętnym kierunkiem łatwo i dobrze stawiać mogą. Mosty łukowe tak uciążliwe prawo kryślą, iż w budowie ich w trop za łukiem niewolniczo zbyt w górę puszczać się po stronej drodze konieczne potrzeba. Swoją postawą wyobrażają one wygurowany zbytek, do którego holdownicy ślepo przyczepiając się, są nędznymi niewolnikami mając podstawę wysoko w powietrzu. Prędko tam i łatwo wlecieć można, ale też i upadek jest łatwy i śmiertelny. Los ich bywa podobny do losu owego żółwia latającego po powietrzu, którego orzeł na usilną prozbę w górę wyniosłszy, puścił. Mosty na krokwiach wyobrażają stan mierny jedynie pracą umiarkowaną zajęty, gdzie wdarcie się na wierzchołek jest wprawdzie trudne, ale też stanie na nim, jak na wyniosłej i rozległej górze, jest bezpieczne. Mosty te pracowitym rolniczym sławianom którym, matka ziemia obficie wodą poprzerynana, szcudrośliwych darów nie skąpi, szczególnie przystoia, i niejako ich fizyonomją w swojej prostocie i niewyciężonej mocy wyrażają.

Po tych krótko rzuconych uwagach, jakże się powinniśmy rumienić ci, co tylko wszystko dalekie i zagraniczne jakby dla pokazania swoich dalekich wiadomości ślepo przechwalają, a swoim rodowitem choćby i najlepszem pogardzają. Tacy panowie co tylko z książek i rysunków mądrzy, nową myśl zaraz tonem dyktatorskiej powagi jak obuchem uderzają i jak owe rozpustne chłopcy nieszczęśliwym żabom z wody głowy wychylić nie dadzą ale kamieniami uderzają i do chowania się przymuszają. Alie żaby przy wieczornej pogodnej ciszy głos przeraźliwy znowu podnoszą, i pracowicie jakby na pustym i jałowym błoniu swoje pieśni różnotonne i melancholiczne czasem nawet wdzięcznie daleko rozwdają; kiedy swawolne chłopięta zbyt kom oddane, snem się ciągłym zabawiają. Tak i my naśladując niepożesne stworzenia, które jednak najwięcej ducha elektrycznego w sobie mają, ciągle następczaniem pożytecznych uwag bezsensnie dotąd zabawialiśmy się, a teraz już i rzecz pożyteczną przedstawiamy. W całej naszej pracy

mamy zawsze w pamięci mądrą przestrożę, znakomitego i z granicą poważanego Literata. Potrzeba nam głębokich rozmyślań natury, nie zaś motylego owadu który tylko słodycz powierzchnią z kwiatów bujając wysysa."

Takieśmy sobie zawsze myśleli i myślimy i od tej przestrogi żadne nas pociski nieodstrasza. Dla czego jednak nasze dowody tak jasne nie teraz nie skutkują? Każdy to sobie łatwo odgadnie. Dzieje się tu jak gdyby kto w najstraszliwszy ogień krzyżowy wziął much roje, napróżno tam działa grzmiały, hoby nigdy lekkich swywołnie nie dosięgły. Pogina one wtenczas jak przyjdzie zima, moc zaś ognia nie im nie zaszkodzi, tak i sprzeciwiających się prawdzie, jedynie tylko czas pomrozić zdoła, w którym tak potoną bez powrotu jak błyszcząca perła w głębokościach oceanu.

Lecz komuż tę naszą pierwszą z wielką usilnością dla dobra wszystkich zrealizowaną ideę ofiarować mamy? Oto wam pracowite sieroty, które pod kierunkiem przyjaciół ludzkości takie postępy w prawdziwej moralności czynicie! Wam tę naszą wspólną pracę z wynalazcą nowego statku płytkiego poświęcamy, zastrzegając abyście przez ciągle wpatrywanie się w nią, na pracowitych i pożytecznych członków społeczności się sposobili.

Józef Zochowski podlasiianin.

Sposób ostrzenia kos.

Spodziewamy się że wieśniacy nasi z korzyścią przyjąć mogą następujący mało kosztowny sposób ostrzenia kos. Zmieszać należy 7 łutów kwasu siarkowego z 4 funtami wody. W tej cieczy macza się kamień którym przeciąga się kosa, która wtedy bardzo dobrze ciąć będzie i niepotrzebuje być często podostrzana jak to zwykle ma miejsce. Dwukrotne przeciągnięcie wystarczyć może na cały dzień roboty. Tę ciecz należy przechowywać w ołowianych albo drewnianych naczyniach, blaszane bowiem ulegają działaniu kwasu. Lepiej jeszcze sposób zasadza się na tym aby jak najrzadziej używać kamienia, to jest w tym tylko razie, kiedy trzeba zebrać znaczne szczyby, w każdym zaś innym razie w miejscu jego używać, kawała białego drzewa (topoli albo lipy albowiem sosna z powodu zanieczyszczenia kosi żywicą nie jest dobra) wyciętego w kształcie oselki. To drzewo przed ostrzeniem macza się w podanej powyżej cieczy do której dodano delikatnego piasku albo zproszkowanego piaskowca.

Filtrowanie i czyszczenie oleju.

Aby uniknąć wysokich pretensji towarzystwa francuzkiego, które ciągnie korzyść z sposobu czyszczenia oleju przez pana Fonviele wynalezionego, pan Beranger starał się dociec nowej drogi na której cel ten z mniejszym kosztem mógłby być osiągnięty. Starał on się w tej metodzie ciągnąć, szczególnie korzyść z stałego ściśnienia atmosfery, zostawiając pod filtrującą płaszczyzną miejsce wypróżnione. W jego aparacie próżnia otrzymuje się nie przez poruszenie pary, ale za pomocą pompy ssącej, która zarazem jest pompą wypychającą z podwójnem działaniem, to jest że olej

wciągany w rezerwoar znajdujący się pod filtrującą płaszczyzną, udaje się do wnętrza pompy, która znówu przez podniesienie wprowadza go w drugi rezerwoar skąd za pomocą kruczka wyczyszczony należyćie produkt odpuszcza się. Warstwa służąca za filtrum składa się z węgla drzewnych i kościanych, piasku, zwiru i trocin, i ułożona jest w walcowatym z lanego żelaza naczyniu. Pompa urządzona jest na zasadach rotacji przez co ułatwia służbę i jeden człowiek może ją przez cały dzień w ruchu utrzymywać. Z tem tak prostem urządzeniem można, jeśli cylinder filtrowy ma jeden metr średnicy, z łatwością w dwunastu godzinach przesłać 50 hektolitrow czystego zupełnie oleju otrzymanego dotychczas nigdy nie zdołano dokazać. To urządzenie ma wyższość nad wynalazkiem pana Fonviele przez swoją prostotę i szybkie działanie, ponieważ aparat Fonviele przy równych wymiarach tylko 20 Hektolitrow na 12 godzin wydaje.

Oleje do palenia muszą być zawsze kwasem siarkowym traktowane, ale należy wyrabiać je w mniejszej ilości.

Klarowanie tranu, który obecnie z powodu podrożenia olejów z ziarn, tak często używany bywa do palenia, równie dobrze wykonywa się w tym aparacie. Można spodziewać się że ta nowa metoda prędko rozszerzy się i może będzie zastosowaną do klarowania soku z baraków i syropu.

Telegraf elektromagnetyczny.

W instytucie politechnicznym w Londynie, czyniono próby z elektromagnetycznym talografem, które nie do życzenia nie zostawiają. Wynalazcą jest Alexander Bain, już wslawiony jako autor doskonałych chronometrów. Nowy telegraf pozwala dwom osobom w upodobanej odległości korespondować z sobą i to w ten sposób że wszystko co jedna drugiej powiada zaraz się drukuje, w tak szybkim czasie że z Londynu do Woolwich potrzeba tylko jednej godziny czasu. Zasada ma być ta sama co w dworskich i telegrafach elektrycznych, o których wszakże już prawie nie nie slychać.

Chodowanie Tłustki.

(Mudja sativa)

Raport złożony w Societe industrielle w Mülhausen o chodowaniu tej rośliny w roku 1840 pod kierunkiem pana Daniela Kocchlin Schonel tak mówi: » Dwadzieścia Acres (1 Acre równa się 100 metrom kwadratowym nieogrodzonego gruntu, zastano w dniu 28) Marca. Rozwinięcie było w ogóle silne, a żniwo rozpoczęło się 24 Sierpnia. Produkt ziarna wydał 7 Hektolitrow. Nie można jednak przystępować do otrzymania oleju z tych ziarn bez pewnych poprzednich operacji, ponieważ łupiny ich są bardzo grube i straciłoby się wiele oleju przez wsiąknięcie w te łupiny. Prócz tego te łupiny zawierają właściwy eteryczny olej, który ma bardzo mocny i nieprzyjemny zapach i smak. Ten udzielałby się wytłoczonemu olejowi i bardzo ograniczałby użytek z niego, jeśli byśmy nie postarali się

oddzielić go pierwój od łupin. Z tego powodu myją się ziarna, dla unienienia wielkich niedogodności, w koszykach za pomocą wody daje się przez dwanaście godzin osiakać, aby olej eteryczny odprowadzić i łupiny nasycić wodą i przez to przeszkodzić stracie oleju przez wsiakanie. Tym sposobem otrzymano z 7 Hektolitrów nasienia 140 litrów dobrego oleju.

Doświadczenia czynione z chodowaniem *Madjasativa* w różnych departamentach, nie pozostawiają żadnej wątpliwości o korzyściach jakie są z tem połączone, albowiem tu sama przestrzeń gruntu zasiana rzepakiem, albotłustką wydaje prawie jednakową ilość oleju. Tymczasem olej z *Medja* w wielu względach wyższym jest nad olej rzepakowy i jeśliby rzepak w Kwietniu, lub Maju nie udał się, jest jeszcze dość czasu do zasiania *Madji*.

Z B O Ż E .

Berlin 27 Sierpnia.

W Pszenicy nie było w tych dniach żadnego ruchu. Zyto się chwije, ceny jednakże dość są wysokie; na dostawę w Październiku można dostać po 38 tal. na Kwiecień 1842 roku żądają 35 i pół tal. dają 35 tal. Jęczmień dość się trzyma, owies tak jak w poprzednim raporcie.

Poznań 24 Sierpnia.

Tegoroczne żniwo co do wydatku ledwie może się za mierne liczyć. Pszenica w niektórych miejscach tylko udała się i to średnio. Przeciwnie jarzyny obiecują w przecięciu bardzo pomyślne żniwo. I letnie olejne ziarna dozwalały spodziewać się dobrego zbioru nie przynoszą one jednak dostatecznego wynagrodzenia za stratę w zimowych czasach. Gdyby kartofle tak się udały jak z pozoru sądzić można, klasy uboższe same miałyby zatem wynagrodzenie za niedość obfite żniwo oziminy.

Wrocław 22 Sierpnia.

Od dnia 15 b. m. stan wody na Odrze jeszcze się nieco więcej polepszył, z powodu napływu z innych niezleczonych rzek, tak iż statki z 25 do 30 łasztami pszenicy mogły być splawianemi. Od wczoraj wprawdzie znowu nieco spadła woda, ale spodziewamy się nowego przybierania z Karpat.

Ceny pszenicy trzymają się jeszcze nie złe, stara żółta płaciła się po 63 do 64 tal, tegoroczna 62 tal. za wespel, biała o 3 — 4 tal. drożej.

Szczecin 25 Sierpnia.

Zyto nieco oziębłój odchodzi; na dostawy Październikowe żądają 40 tal, na wiosenną 37 tal. Pszenica także nie wcale nie ma ruchu.

Halla 25 Sierpnia.

W handlu pszenicy było w tym tygodniu nieco cicho, i kupcy z powodu oziębłych raportów z Hamburga cofali się z targu; obecnie głównym zatrudnieniem jest wyprawianie pszenicy do miejsc zamówie-

nych. Dziś płacono za pszenicę 58 do 64 talarów, żyto nowe 31 stare 31 — 34 tal, Jęczmień 20; do 22 owies 12 do 15.

Magdeburg 26 Sierpnia.

Najwyższe i najniższe ceny w dniu: »24 Sierpnia były. Pszenica 67 — 56 tal. Zyto 38 — 36 talarów. Jęczmień 25 — 33 talarów. Owies 16 — 15 talarów. Dnia 25 Sierpnia. Pszenica 66 — 54 talarów. Zyto 38 do 35 talarów; Jęczmień 25 — 23 talarów. Owies 26 — 14 tal.

Londyn, 20 Sierpnia.

Ceny średnie w przeszłym tygodniu. Pszenica 27 szyl. i przez jęczmień 35 szyl. 11 pen. Owies 22 szyl. 6 p. Zyto 36 szyl. 3 pensy.

Ceny średnie ostatnich sześciu tygodni. — Pszenica 67 szyl. 9 pens. Jęczmień 23 szyl. 7 pens. Owies 22 szyl. 8 pens. Zyto 35 szyl. 3 pen. Cło od pszenicy 18 szyl. 8 pens.

Hamburg 24 Sierpnia

Pogoda w początku przeszłego tygodnia polepszyła się znacznie i skutkiem tego pokup na pszenicę zmniejszył się i odbył od tej chwili był powolny a ceny się chwiała, aż nakoniec posiadacze zaczęli w sobotę okazywać chęć opuszczenia nieco cen, poczem przedano około 800 łasztów pszenicy.

KURS GIEŁDY WARSZAWSKIEJ

Dnia 31 Sierpnia 1841 roku.

		Żądają Dają			
		złp	gr	zł	gr
1. <i>Wexle.</i>					
Berlin 100 talarów	2 M. .	610	15	610	—
Gdańsk 100 talarów.	2 M. .	608	—	605	—
Hamburg 300 m. k.	2 M. .	910	—	909	—
Londyn fun. sterlin.	3 M. .	40	15	40	14
Lipsk 100 talarów	—	—	—	—	—
Moskwa 100 rub. srebr.	1 M. .	663	10	—	—
Petersburg ditto.	—	663	10	661	10
Paryż 300 franków.	2 M. .	—	—	—	—
Wiedeń 150 zł. reńskich.	2 M. .	637	—	636	—
Wrocław 100 talarów	2 M. .	600	—	607	—
2. <i>Monety.</i>					
Polskie złoto za 100 złp.	—	—	—	—	—
Rosyjskie Imperjały.	—	34	6	34	3
Holand. dukaty nowe	—	19	15	19	15
ditto stare ważne	—	—	—	—	—
Pruskie Frydrychsdor.	—	—	—	—	—
Rosyjskie assygnaty	—	—	—	—	—
Austr. bil. ban. 150 r.	—	—	—	—	—
3. <i>Papiery.</i>					
Lis. zastaw b.bez k. (*).	—	—	—	—	—
Listy zastawne nowe.	—	96	20	96	10
Obligacje udziałowe.	—	—	—	—	—
Certyfik. ban. na zł. 200.	—	173	—	168	—

(*) Wartość kuponu gr. 23.